

Posudek oponentky diplomové práce

Autor: Bc. Lucie Bílková

Název práce: Občanská a politická sféra perspektivou lokálních aktérů v Českých Budějovicích

Oponentka DP: Doc. PhDr. Tereza Pospíšilová, PhD.

Kriteria hodnocení:	Hodnocení (1–4):
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru	1
Studentka řeší téma, které je zásadní pro studia občanské společnosti.	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce	1
Studentka vytvořila velmi odborný a naprosto zvládnutý teoretický text, kde prokázala schopnost propojit odlišné perspektivy a vytvořit si vlastní přesvědčivý rámec pro výzkum.	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz	1
Výzkumné cíle a otázky jsou formulovány přesně a jasně a jsou v souladu s tématem a vytvořeným teoretickým rámcem.	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití	1
<p>Studentka vedla 5 hloubkových rozhovorů v délce minimálně 1,5 hodiny s 6 účelově vybranými účastníky. Tento výběr je v práci výborně zdůvodněn a zcela odpovídá záměru výzkumu. Pro získání potřebných dat byla využita mj. metoda vizualizace konceptuálního schématu politické a občanské sféry a předem připraveného repertoáru aktivit, odvozených z teoretického rámce, které účastníci do schématu přiřazovali. Tento ne úplně běžný nicméně velmi efektivní postup jediné oceňuji; v podobném duchu bylo vytváření konceptuální „mapy“ občanské společnosti součástí metodologie Indexu občanské společnosti, kde se podobně osvědčila (Vajdová 2005, <i>Česká občanská společnost: po patnácti letech rozvoje</i>). Je to výborný nápad studentky a oceňuji též jeho realizaci v distančním rozhovoru, kde práce se schématem představovala navíc zcela praktickou výzvu. Uvítala bych, kdyby byly v příloze ještě vzniklé „mapy“, jak je vytvořili jednotliví účastníci.</p> <p>Analýza byla částečně deduktivní a částečně induktivní. Nebyla tedy vedena úplně systematicky podle konceptů v tabulce 5, respektive nedá se to z textu posoudit. Uvítala bych tedy ještě popsat, jaký je status pod-kapitol v analytické části, kde se vzaly a které a jak se vztahují k tabulce 5 (např. normálnost se mi jeví jako induktivně vyvozená kategorie, podobně rozlišení lokální/celostátní není v tabulce 5 myslím obsaženo). Jaký je vztah induktivně vyvozených kategorií ke kategoriím z tabulky?</p>	
Kvalita závěrů práce	1
V závěrech studentka shrnuje hlavní zjištění a navrhuje možné další směry bádání. K tomu bych doplnila, že z daného teoretického rámce by také bylo zajímavé dále zkoumat příběhy onoho politického <i>becoming</i> (s. 80) a dívat se víc do hloubky jak se porozumění politickému konstituuje na mikro-úrovni skrze subjektivní zkušenosti.	
Práce se zdroji	1
Pečlivé odkazování na zdroje. Jen v poznámce pod čarou např. 1, 2 a 12 jsou uvedeny odkazy, které by vzhledem ke zvolené citační normě měly být v závorce v textu.	

Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava	1
Práce je výborně strukturovaná. Oceňuji výbornou jazykovou a stylistickou úroveň odborného textu (přes místy drobné chyby, které by vyřešila další jazyková korektura).	

Celková známka před obhajobou: 1+

Celkové vyjádření oponentky práce:

Ráda bych vyzdvihla výjimečnou kvalitu této práce. Studentka řeší otázky, které jsou zásadní pro studia občanské společnosti, a jde přitom k podstatě věci, postupuje systematicky, pečlivě, inovativně a nebojí se práce navíc. V diplomové práci představuje jak velmi odborný a naprosto zvládnutý teoretický text, kde prokázala schopnost propojit odlišné perspektivy a vytvořit si vlastní přesvědčivý rámec pro výzkum, tak výborný empirický výzkum, kterým přispěla k porozumění tomu, jak lokální aktivisté chápou politickou a občanskou sféru. Přestože studentka je či byla zároveň aktérkou v terénu, která zkoumá, v této práci je zejména badatelkou, která k tématu přistupuje vyváženě a udržuje si potřebný kritický odstup a nadhled (jistě získaný i díky pečlivé teoretické přípravě), což oceňuji. Diplomová práce Lucie Bílkové by proto mohla být dopracována do podoby odborného článku pro publikaci v recenzovaném časopise nejen u nás ale i v zahraničí. Již ve stávající podobě bych její práci doporučila jako text, který nabízí určitý vhled do významů politického a občanského rozměru občanské společnosti v současném českém kontextu. To je zapotřebí dnes, kdy je status a role občanské společnosti a jejich organizací předmětem politické a společenské kritiky a my hledáme solidní opěrné body, na kterých v těchto diskusích utvořit vlastní pozici. Práce Lucie Bílkové je jedním z takových dobře podložených dílčích bodů, na kterých se dá stavět.

Otázky k obhajobě:

1. Uvítala bych analýzu vedenou víc systematicky podle konceptuálního schématu v tabulce 5 (tj. analyticky odlišit zaměření, principy, funkce, typ aktivity a poté rozlišení občan/profesionál). Některé dimenze v analýze jsou, ale jako součást jiného tématu. Zajímalo by mě, zda je podle vás potřeba na základě poznatků z výzkumu tabulku re-interpretovat, případně pozměnit. Moje otázka tedy je, které koncepty z tabulky se jeví podle výzkumu jako klíčové a které bychom měli přehodnotit nebo doplnit? Víím, že toto nebyly výzkumné otázky, takže to je něco již nad rámec diplomové práce; krok směrem k víc teoreticky relevantním závěrům.
2. Ad spojení občanství s legalitou (s. 76) – nejde tu o víc, než jen o dědictví komunismu? Občanská společnost respektující legální rámec svého státu a společnou ústavu (jejíž součástí je ochrana soukromého vlastnictví), to je asi jedno ze základních pojetí občanské společnosti (vs. „neobčanská“ společnost); pro interpretaci by zde šla využít nejen dichotomie politické vs občanské, ale také jiná dichotomie, a to občanské vs neobčanské (*uncivil society*). Jaký by byl vztah této dichotomie k použitému rozlišení na občanské a politické?
3. Jaké důsledky má podle vás deklarovaná nepolitičnost jednání lokálních aktivistů pro kultivaci politické kultury v ČR? Neměl by přijít nějaký *political coming out*?

(Komentář): Obavy z politického rámcování aktivit, evidentní ve vašem výzkumu, by šlo ještě kontextualizovat výsledky průzkumů veřejného mínění v ČR, kde vidíme dlouhodobě obrovskou nedůvěru veřejnosti v politiku a politické strany jako instituci.

V Kralupech nad Vltavou dne 4. 6. 2021

.....

Podpis oponentky práce